

Pracodawcy
Rzeczypospolitej
Polskiej
Rok założenia 1989

Katowice, 3 sierpnia 2022 roku

**Szanowny Pan
Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów**

Szanowny Panie Premierze,

drastyczny wzrost cen energii elektrycznej oraz surowców energetycznych powoduje, że firmy z sektora energochłonnego przeżywają dziś największy od lat kryzys. Utrzymywanie się cen na tak wysokim poziomie spowoduje trwałą nieopłacalność funkcjonowania tych przedsiębiorstw. Nie wytrzymają one takich obciążeń kosztowych i istnieje ogromne ryzyko, że polska gospodarka na trwałe je utraci.

Przemysł energochłonny to przede wszystkim produkcja chemikaliów oraz metali, czyli surowców, które mają szczególne znaczenie dla naszej gospodarki oraz są niezbędne do budowania odporności i bezpieczeństwa państwa – budowania jego potęg.

Przemysł ten to również tysiące miejsc pracy, które oferują pracownikom ponadprzeciętne wynagrodzenia. Nie możemy pozwolić sobie na zniszczenie tak dobrze funkcjonującego i ważnego społecznie organizmu. Szczególnie istotną rolę odgrywa on na Śląsku i jest dla tego regionu ogromną wartością. Właśnie dlatego zachowanie konkurencyjności przedsiębiorstw energochłonnych ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania dobrze płatnych miejsc pracy w regionie, który przecież ponosić będzie dużą część kosztów społecznych transformacji energetycznej.

Pamiętajmy, że bez zachowania energochłonnego przemysłu ta transformacja nie będzie możliwa. Jak pokazują doświadczenia z innych regionów Europy, np. Zagłębia Ruhry, jedynie przy zachowaniu produkcji metali będzie możliwe stopniowe odchodzenie od węgla bez ponoszenia gigantycznych kosztów społecznych. Dowodem na to jest właśnie Nadrenia Północna Westfalia, która pozostaje jednym z najbogatszych regionów w Europie.

Ogromna dynamika wzrostu cen na rynku energii

Wycena kontraktów na energię elektryczną wzrosła średnio w ostatnim roku o około **430%**.

Pamiętajmy, że całkowite koszty energii, które ponosi odbiorca końcowy, są powiększane np. o opłaty dystrybucyjne, a także o niedawno wprowadzoną opłatę mocową oraz inne narzuty, np. tzw. kolorowe certyfikaty.

Według wyliczeń Forum Energii ok. 55% hurtowej ceny energii to marża jej wytwórców, z czego tylko ok. 490 zł/MWh to były koszty zmienne (węgiel i uprawnienia).

Cena energii na 2023 rok na TGE wynosi w lipcu 2022 roku ok. 1600 zł/MWh.

Rynek	Produkt	Cena z 20.07.2021r	Cena z 20.07.2022r	Zmiana [%] r/r
Energia Elektryczna	BASE M+1	360,30 zł	1 315,00 zł	365%
	BASE Q+1	351,71 zł	1 643,50 zł	467%
	BASE Y+1	347,48 zł	1 588,80 zł	457%
Gaz	GAS BASE M+1	167,15 zł	790,85 zł	473%
	GAS BASE Q+1	172,75 zł	845,00 zł	489%
	GAS BASE Y+1	127,71 zł	713,17 zł	558%
EUA - uprawnienia do emisji CO2	EUA	235,11 zł	375,30 zł	160%

Tabela: dynamika wzrostu cen energii elektrycznej, gazu oraz EUA.

Konieczna jest natychmiastowa pomoc dla przemysłu energochłonnego

Jak pokazują powyższe dane, sytuacja jest nadzwyczajna i konieczne jest wdrożenie natychmiastowych działań pomocowych, które pozwolą na przetrwanie ważnego dla Polski przemysłu energochłonnego.

Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej z dnia 23.03.2022 roku **istnieje możliwość złagodzenia skutku wzrostu cen energii i gazu** m.in. z powodu konfliktu zbrojnego. Działania takie mogą być podejmowane w celu złagodzenia skutków, które mogłyby ponosić przedsiębiorstwa z powodu wzrostu kosztów mediów energetycznych. Założeniem tego programu pomocowego jest jak najbardziej efektywne wsparcie szerokiego obszaru biznesowego dla ratowania kluczowych gałęzi gospodarki. Pomoc może być przekazana w formie dotacji bezpośrednich, ulg podatkowych czy płatniczych oraz np. gwarancji bankowych czy pożyczek do górnego limitu, jaki zostanie przyznany w kwocie brutto. Ustalono wysokość możliwej pomocy dla przedsiębiorstwa energochłonnego do **50 mln euro**.

Również na rynku hiszpańskim wprowadzono mechanizmy pomocowe. Od 26 kwietnia 2022 roku UE zgodziła się, aby Portugalia oraz Hiszpania na rok wprowadziły ceny urzędowe na gaz na poziomie 40 euro/MWh (przy cenach rynkowych w kwietniu ok. 90 euro/MWh). Zamrożono też ceny gazu dla 7 mln odbiorców indywidualnych w Hiszpanii przez koncern Iberdrola. W wyniku decyzji administracyjnej ceny kontraktów terminowych na hiszpańskim rynku energii elektrycznej spadły, tj. cena energii elektrycznej przed decyzją KE (Base Q4-22) wynosiła 356 Euro/MWh, a po decyzji KE spadła do poziomu 133 Euro/MWh. Jest to spadek o 62,64%.

Także Niemcy wprowadziły program ograniczenia kosztów energii dla przemysłu energochłonnego. Jego planowana łączna wielkość to 5 miliardów Euro. Zgodnie z wprowadzonymi mechanizmami dostępna będzie dotacja w wysokości do 70% różnicy cen energii obecnej i z 2021 roku (maksymalnie 50 mln Euro) dla sektorów szczególnie dotkniętych wzrostem cen energii, m.in. producentów żelazostopów i stali. Przedsiębiorstwa energochłonne mogą otrzymać dotację w wysokości do 50 mln Euro na pokrycie zwiększonych kosztów zakupu gazu ziemnego i energii elektrycznej. Pierwsza płatność w wysokości 80% zostanie wypłacona w ciągu kilku tygodni od złożenia aplikacji – również w przypadku, gdy obliczenia bazują na szacunkach.

Propozycja zmniejszenia cen energii w Polsce

W związku z wprowadzeniem przez Unię Europejską regulacji, które dopuszczają nadzwyczajną pomoc na rynku energii elektrycznej, mając na uwadze galopujące ceny energii elektrycznej, proponujemy zastosowanie następujących mechanizmów:

- wprowadzenie maksymalnej ceny zakupu dla przedsiębiorstw energochłonnych zagrożonych ucieczką emisji CO₂,
- wprowadzenie gwarancji instytucji państwowych na miejsce depozytów transakcyjnych na zakupy energii elektrycznej na TGE oraz na rynku bilateralnym OTC (w tym – zastąpienie gwarancji bankowych).

Konieczne jest też wdrożenie mechanizmów zmniejszania cen energii elektrycznej w kontraktach na III kwartał 2022 roku oraz na 2023 rok.

W celu ochrony przemysłu proponuje się wprowadzenie:

- administracyjnej kontroli cen energii elektrycznej dla przemysłu – tzw. **taryfy przemysłowej**,
- wprowadzenie **dopłaty** do ceny energii elektrycznej kupowanej przez odbiorców energochłonnych

na 2023 rok, która **ograniczy** maksymalną jej **cenę** do poziomu kosztów produkcji (powiększonych o uczciwą marżę) polskich elektrowni na węgiel kamienny, pokrywającą różnicę pomiędzy ceną hurtową ustaloną na rynku przez źródła gazowe (określoną w zawartych kontraktach bilateralnych lub transakcjach giełdowych) a kosztem wytworzenia energii elektrycznej z węgla kamiennego, przy czym:

- dopłatę otrzymuje bezpośrednio odbiorca przemysłowy,
- beneficjentami pomocy są zakłady produkcyjne z sektorów znajdujących się na liście narażonych na *carbon leakage*,
- wysokość dopłaty wylicza spółka obrotu – strona umowy sprzedaży energii elektrycznej,
- dopłatę wypłaca Zarządca Rozliczeń na podstawie informacji przekazywanej przez spółki obrotu i domy maklerskie.

Możliwe źródła pozyskania środków na finansowanie ww. mechanizmów:

- **ETS** – sprzedaż uprawnień do emisji CO₂ na aukcjach – budżet w wysokości 25,3 mld PLN w 2021 roku,
- **Rynek Mocy** – szacowany budżet: 5,5 mld PLN,
- **„Zielone” certyfikaty** – szacowany budżet: 5,5 mld PLN,
- **Rozliczenie Aukcji OZE** – szacowany budżet: 1 mld PLN mocy.

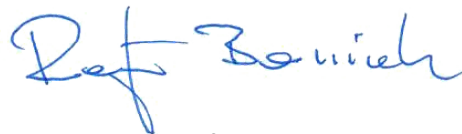
Panie Premierze,

skutki braku działań pomocowych w celu zmniejszenia cen energii w Polsce będą dramatyczne. W związku z utratą konkurencyjności przemysłu energochłonnego może nastąpić utrata miejsc pracy, podczas gdy przemysł energochłonny jest jednym z największych pracodawców. Sama branża metalurgiczna tworzy ok. 25 tys. bezpośrednich i 200 tys. pośrednich miejsc pracy. Konsekwencją może być również ograniczenie dostępności produktów i zaburzenie łańcuchów dostaw, a ponad 20% krajowej produkcji stali trafia na rynek krajowy. To także zmniejszenie wpływów do budżetu państwa i budżetów lokalnych. Tylko w 2020 roku przychody sektora hutniczego w kraju wyniosły ponad 53 mld. zł i 36 mld zł po dwóch kwartałach 2021 roku. W końcu to również zagrożenie stabilności funkcjonowania i rozwoju strategicznych branż gospodarki, degradacja majątku produkcyjnego na skutek długotrwałych przestoju technologicznych, a także doprowadzenie do zwiększenia ryzyka ucieczki emisji CO₂ strategicznych branż. Wymienione czynniki mogą ostatecznie prowadzić do **trwałej utraty płynności przedsiębiorstw branży energochłonnej, a w konsekwencji – do ich upadłości.**

Mając na uwadze powyższe, Pracodawcy RP, jak i Zarząd Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność” wnoszą o podjęcie pilnych działań na rzecz ratowania polskich przedsiębiorców i setek tysięcy miejsc pracy.

Dominik Kolorz
Przewodniczący
Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego
NSZZ „Solidarność”

Rafał Baniak
Prezes Zarządu
Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej

Do wiadomości:

- Rada Dialogu Społecznego